

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)

24 januari 2023

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week daalde in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor (van 3,4% naar 3%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde ook (van 0,8% naar 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder daalde het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (-25%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen daalde (-36%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest (-35%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 10 januari op 0,83 (0,64-1,03). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-25%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde ook. Er waren 19 IC-opnames, waar dat vorige week 29 opnames waren.

In week 2 (9-15 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 33% ten opzichte van de week ervoor. In de eerste helft van week 3 (16-18 januari) daalde dit (vooralsnog) verder met 34%. In het rioolwater werd van de omikronvariant BA.5 de subvariant BQ.1 wederom het meest gedetecteerd. Er werden ook meer recombinanten (zoals XBB) en BA.2-varianten gevonden, waaronder de BA.2.75 en subvarianten hiervan.

Uit de kiemsurveillance blijkt dat BQ.1 (inclusief BQ.1.1) nog steeds verantwoordelijk is voor de meeste besmettingen in Nederland, al neemt BQ.1 (inclusief BQ.1.1) inmiddels af. BA.2.75 en recombinant XBB nemen in aandeel toe. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

Conclusie en duiding

De cijfers van deze week wijzen op een verdere daling. Het aantal mensen met COVID-19-achtige klachten in Infectieradar, het aantal geteste personen en positieve testuitslagen bij de GGD, en het aantal positieve testuitslagen in de verpleeghuizen is verder gedaald. Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames en het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC is ook gedaald. Ook in het rioolwater zet de daling verder door. De nu circulerende omikronsubvarianten in Nederland zijn niet ziekmakender dan eerdere omikronvarianten.

Advies coronathermometerstand

Zie voor de actuele coronathermometerstand het laatste advies van het Responsteam op 17 januari 2023.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week daalde in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor (van 3,4% naar 3%). Het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) daalde ook (van 0,8% naar 0,6%) vergeleken met de week ervoor. Verder daalde het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag (-25%) en ook het aantal mensen dat zich de afgelopen week bij de GGD liet testen daalde (-36%). In de verpleeghuizen daalde het aantal bewoners met een positieve coronatest (-35%) in de afgelopen week *. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 10 januari op 0,83 (0,64-1,03). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 daalde (-25%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC daalde ook. Er waren 14 IC-opnames, waar dat vorige week 22 opnames waren.

** Voor meldingen vanaf 1 januari 2023 wordt een patiënt aangemerkt als bewoner van een verpleeghuis indien de patiënt volgens de gegevens van OSIRIS op basis van zijn zescijferige postcode gekoppeld kan worden aan een bekende locatie van een verpleeg- of verzorgingshuis of particulier woonzorgcentrum, of indien de patiënt op het moment van de melding 70 jaar of ouder is.*

B) Clusters en signalen GGD

Er zijn geen bijzondere clusters of signalen vanuit de GGD'en.

C) Rioolwatersurveillance

In week 2 (9-15 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 33% ten opzichte van week 1, naar 699 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in Amsterdam-Amstelland, de enige regio met een zeer lichte stijging in deze week (+8%). In de eerste helft van week 3 (16-18 januari) daalde het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes (vooralsnog) verder met 34%, naar 462 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in de regio's Limburg-Noord en Limburg-Zuid.

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 2) was de omikronvariant BA.5, en dan met name de BQ.1-variant, het meest prevalent. Specifieke mutaties voor de BA.2-subvarianten en de BA.2.75 en subvarianten hiervan (zoals BN, BM en CH) werden ook weer gevonden, evenals recombinanten zoals XBB. In het aanvullende onderzoek van het afvalwater afkomstig van Schiphol zijn geen bijzondere varianten waargenomen: er werden hier ook vooral de subvarianten BQ.1, BA.5, BA.2.75 gedetecteerd en recombinanten zoals XBB.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten zien we weer veranderingen ontstaan. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, is BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. BQ.1 (inclusief BQ.1.1) neemt inmiddels af. We zien een toename van BA.2.75 en van recombinant XBB. Subvariant XBB.1.5, die in de Verenigde Staten sterk toeneemt in aandeel, laat ook in Nederland een toename zien. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat BQ.1 mogelijk nog enkele weken dominant kan blijven in Nederland. Het aandeel van subvarianten BA.2.75 en XBB (inclusief XBB.1.5) neemt ook toe, waardoor het ook mogelijk is dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen weer nieuwe (sub)varianten opkomen.